

Bij schrijven d.d. 11 januari 1780 berichtten schout en gerechte de Edele Mogenden Heren dat zij diegenen die in het bezwaarschrift werden genoemd hadden gehoord. Zij vermeldden bovendien, dat de heer Van Westrenen 'op eigen autoriteit' bedoelde stenen sluis in de vaart had aangelegd. Bij navraag was inderdaad gebleken, dat de heer Van Westrenen een sluiswachter had aangesteld voor het innen van tol. Sommige dorpsgenoten betaalden goedmoedig, anderen daarentegen waren onwillig en wensten van tolgeld gevrijwaard te blijven. Het water werd, zoals uit de verhoren bleek, willekeurig opgehouden waardoor de achter de woningen gelegen erven vaak onder water kwamen te staan, de grond soms wegspoelde en ook de daarop staande vruchtbomen dood gingen. Het water stond soms zelfs in de kelders. Ook de daar opgeslagen provisie ging dan verloren. Wanneer de sluis weer werd geopend zakte het water weliswaar, maar het kwaad was dan al geschied. 's Zomers, wanneer door het gesloten houden van de sluis het water niet door kon stromen, was de kwaliteit van het water zeer slecht en volgens de ondervraagden onbruikbaar.

De Houtringervaart met sluisje, gelegen aan de oostzijde van de bebouwing van de Dorpsstraat vanouds Steenstraat 1-3. Foto februari 2000.

Schout en gerecht waren derhalve de mening toegedaan, dat eerdergenoemde opgezetenen veel hinder ondervonden en ze verzochten de Edele Mogende Heren

maatregelen te nemen om aan dit ongemak een einde te maken. In de gerechtsnotulen is niets meer te vinden betreffende de afloop van de zaak. In 1782 speelde er wel weer een andere kwestie, waarbij ook de heer Van Westrenen van Themaat betrokken was. Meer daarover in een volgende aflevering betreffende de Biltse straten en wegen, lanen en stegen.

- **Bronnen:**
- -GAB invoernummer G 1 (gerechtsnotulen).
- -GAB invoernummers G 21 (omslag van de generale middelen van consumptie).
- -Aantekeningen van Ellen Drees betreffende de Dorpsstraat vanouds Steenstraat.
- -Drees, Ellen: Rondom het politiebureau, De Bilt 1995.
- -Namenbestand van de vereniging Historische Kring d'Oude School.

HOE MEN IN DE ACHTTIENDE EEUW MET KLEINE CRIMINALITEIT OMGING

Lies Haan-Beerends

De resolutieboeken, waarin de notulen van de rechtsvergaderingen zijn genoteerd, leveren een schat aan informatie. Niet alleen belangrijke kwesties werden erin beschreven, maar ook werden zaken vastgelegd, die ons nu doen glimlachen. Zo ook het volgende verhaal:

Tijdens de rechtsvergadering van 17 juli 1786 kwam aan de orde, dat Rijk van Vuuren, wonende „onder deezen Gerechte uit onkunde en onwetenheid zoude overgegaan zijn tot 't afstaeken van eenige plaggen op de Leidsche steeg”. De schout deelde dit vergrijp aan de vergadering mee. Men had Rijk al de les gelezen en nadien had hij ook geen plaggen meer afgestoken.

Maar schout en gerecht achtten het echter niet voldoende om het bij een berisping te laten. Ook andere lieden zouden uit onkunde en onwetendheid tot het afsteken van plaggen kunnen overgaan. Men vond het nodig Rijk door de schout „uitdrukkelijk onderrigt te geeven, ten eynde ook anderen zouden worden onderrigt dat zulks strijdig was, tegen de wetten dezer provintie”. De schout had zich van deze taak gekweten en Rijk was daardoor niet ontstemd.

Integendeel, hij liet het gerecht zijn genoeg en dankbaarheid weten daar zij hem „in het pleegen van iets tegen de placaaten strijdende, het nodig onderrigt

gaven”. Hij beloofde bovendien ook anderen dienaangaande „te zullen onderrigten en afraden”. En om het helemaal goed te maken en zijn berouw te tonen schonk hij de armen een gouden dukaat. Zo bekleedde Rijk van Vuuren een belangrijke voorbeeldfunctie ! Het stemt tot nadenken. Heden ten dage kennen we beslist grotere problemen die volgens mij minder aandacht krijgen.

Bron:

Gemeentearchief De Bilt, GAB 3, *Resolutieboek van vergaderingen van het Gerecht Oostbroek en De Bilt c.s.*

Dit zijn de families Seegers uit Lier en Beijen uit Antwerpen. Tijdens W.O. I kregen zij in oktober 1914 onderdak in het speelhuisje van de kinderen Steengracht van Oostcapelle. Niet lang daarna werden zij ondergebracht in het 'Spinneweb.